

Persondataforordningen – alle skal med!

Af advokat Peter Bjerre Bøystrup og advokat Rasmus Lindhardt Advokatfirmaet Rødstenen I/S og Tandlægenesadvokat.dk

EU's persondataforordning fik virkning den 25. maj. Medierne var – og er fortsat – spækket med skrækhistorier om implementeringen af ordningen, ligesom vi alle har fået fyldt vores e-mail med persondatapolitikker fra firmaer, vi havde glemt, at vi havde handlet med. Som tandlæge skal man også være meget opmærksom på den nye persondatalov. Den indeholder nemlig en lang række nye bestemmelser, som vi ikke tidligere har set. Vi ser allerede nu, at nogle desværre overser eller misforstår reglerne, og vi vil derfor her nævne disse opmærksomhedspunkter, så vi kan få så mange som muligt med sikkert videre.

Og vi skal videre. Det, man som tandlæge i første omgang skal gøre sig helt klart, er, at den 25. maj ikke var afslutningen på en proces, men derimod begyndelsen. Det er nu, det hele begynder. Processen omkring persondataloven kan i realiteten sammenlignes med et uddannelsesforløb – perioden op til 25. maj har været læringen, altså uddannelsen, og den 25. maj har været eksamen. Nu efter den 25. maj er vi så, ligesom når man forlader tandlægeskolen, sendt ud i virkeligheden – det er således *nu*, man skal vise, at man reelt har forstået persondataloven og efterlever den.

Det er generelt vores indtryk, at langt de fleste tandlægeklinikker har taget persondataforordningen meget alvorligt og derfor har forsøgt at indpasse klinikken arbejds gange efter den "nye hverdag", hvilket vi kun kan glæde os over. Det er dog også samtidig vores fornemmelse, at nogle klinikker nok ikke helt opfylder persondataforordningens krav, selvom de måske selv har den opfattelse. Det er derfor vores anbefaling, at alle klinikker i de kommende måneder fortsat har meget fokus på persondata, således det sikres, at alle de nye betingelser og krav overholdes. Ingen ved, hvornår Datatilsynet pludselig begynder at komme på tilsyn, og det er hverken godt for tandlægebranchen generelt eller for den enkelte klinik at blive udstillet på datatilsynets hjemmeside eller i pressen, fordi man ikke har styr på patienternes persondata.

Fælles indsats

I bestræbelserne på at overholde persondataforordningen er det meget vigtigt, at man er opmærksom på at overholdelse af persondataforordningen kræver, at alle på klinikken tager del i ansvaret. Alle

medarbejdere skal have kendskab til og indrette arbejdsrutiner og procedurer efter de nye regler og krav. De nye persondataretlige regler er heldigvis for langt de flestes vedkommende ikke svære at administrere på en velfungerende tandlægeklinik. Det kræver blot, at man aktivt får dem indarbejdet i de normale arbejdsrutiner, så det der i dag virker som unødige krav, bliver normalen.

Dokumentationskrav

Da tandlægeklinikker er vant til at håndtere personoplysninger – og endda meget følsomme personoplysninger – har de fleste tandlæger ikke vanskeligt ved den praktiske håndtering af persondata. Det er således ikke nyt for en tandlæge, at eksempelvis arkivskabet skal være låst, at der skal være kode på computeren, at antivirus og firewall skal være opdateret, eller at patientoplysninger ikke må deles med uvedkommende.

Det, der derimod kan volde vanskeligheder, er de nye dokumentationskrav, som også følger af databeskyttelsesloven. Hvor man tidligere – groft sagt – blot skulle overholde den gældende persondatalovs krav til behandling af personoplysninger, så skal tandlæger nu ligesom alle andre virksomheder skriftligt kunne dokumentere, at de overholder kravene i databeskyttelsesloven. Herudover skal tandlægeklinikker bl.a. også dokumentere, at de har vurderet de farer og risici, der er ved behandlingen af personoplysninger, og dokumentere, at der er indgået aftaler med de virksomheder, de deler persondata med (databehandlertaler). Det tager tid at udarbejde dette dokumentationsmateriale, og der er ofte ingen nem løsning.

Brug af standarder

Vi oplever mange klinikejere, som her i ugerne efter persondataforordningens ikrafttræden fejlagtigt tror, at de kan opfylde dokumentationskravet blot ved at hente en række standarder på internettet og så skifte navnet i sidehovedet. Dette er en fejlagtig tilgang. Standarder og paradigme kan sagtens være gode redskaber, men benytter man disse, er det meget vigtigt, at man afsætter tid og ressourcer til konkrete at tilpasse dokumenterne og erklæringerne til de faktiske forhold og arbejdsgange på klinikken. Det er således kun falsk tryghed, hvis man uden videre tilpasning benytter paradigmer og standarder fra andre klinikker. Herudover skal alt dokumentation i forhold til persondataloven løbende tilpasses den konkrete situation på klinikken og den teknologiske udvikling generelt. Datastrømsanalyser, risikovurdering, samtykkeerklæringer mv. er således ikke statiske dokumenter, men dynamiske dokumenter, som løbende skal justeres i forhold til klinikkens faktiske virkelighed.

Det er i den forbindelse også vores klare formodning, at Datatilsynet vil slå langt hårdere ned på klinikker, som kun kan fremvise paradigmer under et kontrolbesøg end klinikker, som kan fremvise egne gennemarbejdede dokumenter – også selv om disse egenproducerede dokumenter skulle have enkelte fejl hist og her.

Databehandleraftaler med samarbejdspartnere

Et sted, hvor det specielt kan være problematisk at anvende standarder er i forhold til databehandleraftaler. Databehandleraftalers formål er at regulere noget af det mest følsomme i forhold til persondata, nemlig videregivelse af oplysninger uden den registreredes direkte samtykke. Databehandleraftaler skal derfor altid tilpasses den konkrete situation. Er en databehandleraftale således ikke udarbejdet korrekt, risikerer man som tandlæge at blive ansvarlig for fejl og mangler hos databehandleren langt ud over, hvad der ville være tilfældet, hvis databehandleraftalen var udarbejdet korrekt. Samme problematik gør sig gældende, hvis man blot har accepteret databehandleraftaler udarbejdet af databehandleren uden konkret at have sat sig ind i ansvarsfordeling og fordeling af eventuelle pligter. Eksempelvis har vi for nylig i en databehandleraftale set, at der var indføjet en ret for databehandleren til at anvende patientdata til at optimere databehandlerens arbejde med kunstig intelligens, hvilket naturligvis lå klart uden for, hvad klinikejeren kunne give samtykke til. I forhold til dine samarbejdspartnere som klinikejer er det specielt vigtigt at have klarlagt, hvorvidt personoplysninger videregives til et tredjeland. Som tandlæge bør man som udgangspunkt aldrig acceptere, at personoplysninger deles med virksomheder udenfor EU. Skal der sendes patientdata til et tredjeland udenfor EU, bør man som tandlæge stille krav om anonymisering af dataene. Er det ikke muligt at sikre denne anonymitet, er det således nødvendigt at indhente et skriftligt og udtrykkeligt samtykke fra patienten.

Der er således stadig meget arbejde med persondataforordningen foran os – selvom vi har krydset den 25. maj.

Tandlægenesadvokat.dk er en del af Rødstenen Advokatfirma I/S og specialister i rådgivning af tandlæger.

Ud over den løbende rådgivning omkring ansættelsesret, persondataret, tandklager og samarbejdsforhold bistår vi årligt i mere end 40 praksishandler og andre sager, der alle vedrører ejer- og generationsskifter inden for sundhedsbranchen. Det er din sikkerhed for et godt resultat.

Ovenstående artikel kan ikke erstatte juridisk rådgivning.